

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/157373,106-urodziny-pani-Marii-Mireckiej-Lorys.html>
19.04.2024, 23:38

106. urodziny pani Marii Mireckiej - Loryś

Maria Mirecka-Loryś -zasłużona działaczka podziemia narodowego w latach 1939-1945, komendant główny Narodowego Zjednoczenia Wojskowego Kobiet, członkini ZG Związku Polek w Ameryce oraz dyrektor Krajowego Zarządu Kongresu Polonii Amerykańskiej.

7 lutego 2022 r. pani Maria Mirecka -Loryś obchodziła swoje 106. urodziny. Z serca życzymy dalszych lat w zdrowiu i wszelkiej pomyślności oraz błogostawieństwa Bożego.

Pani Maria Mirecka obecnie mieszka w Warszawie, jest laureatem nagrody honorowej IPN „Świadek Historii”, którą otrzymała w 2017 r. z rąk dr. Jarosława Szarka-prezesa IPN. Rzeszowski Oddział IPN wydał jej wspomnienia pt. „Przede wszystkim Polska. Zapiski amerykańskie z lat 1952-2010”.

Maria Mirecka-Loryś urodziła się 7 lutego 1916 r. w Ulanowie jako siódme dziecko z ośmiorga rodzeństwa. Wychowała się w domu o bardzo patriotycznych korzeniach. W 1921 r. rodzina zamieszkała w Raclawicach koło Niska. W 1937 r. Maria Mirecka ukończyła gimnazjum w Nisku. Podjęła studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Wojna przerwała jej młodzięcze plany. Śladem starszego rodzeństwa zaangażowała się w działalność Młodzieży Wszechpolskiej. Od początku okupacji działała w narodowej konspiracji. Należała do ścisłego kierownictwa podziemia narodowego w Centralnym Okręgu Przemysłowym w latach 1939-1945. Wiosną 1940 r. została komendantką Narodowej Organizacji Wojskowej Kobiet w powiecie niżańskim, później całego NOWK Okręgu Rzeszowskiego. W tym czasie była kierownikiem sekcji kobiecej w Zarządzie Okręgu Rzeszowskiego SN i kurierką Komendy Głównej NOW. Po scaleniu NOW z AK awansowała na kapitana, kierowała Wojskową Służbą Kobiet w rzeszowskim Podokręgu

Armii Krajowej. Wiosną 1945 r. została Komendantką Główną Narodowego Zjednoczenia Wojskowego Kobiet. Po wojnie wznowiła studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim. 1 sierpnia 1945 r. została aresztowana na dworcu kolejowym w Nisku, więziona w Rzeszowie, Warszawie, Krakowie. 1 września 1945 r. na mocy amnestii została zwolniona. Zagrożona ponownym aresztowaniem, podając się za obywatelkę Luksemburga, w grudniu 1945 roku opuściła Polskę. Z grupą kilkunastu działaczy narodowych dotarła do obozu II Korpusu generała Andersa pod Ankoną. Tam poznała swego przyszłego męża, oficera rezerwy Henryka Lorysia. W październiku 1946 r. wyjechali do Anglii, a w styczniu 1952 r. do USA. Zaangażowała się w pracę w organizacjach polonijnych - działała w Stronnictwie Narodowym, była członkiem ZG Związku Polek w Ameryce oraz Krajowego Zarządu Kongresu Polonii Amerykańskiej. Przez 32 lata była redaktorem „Głosu Polek”. Ma na swoim koncie różne publikacje. W 2014 r. powstał reportaż Ewy Szakalickiej z cyklu „Koło historii: szkic do życiorysu” „Maria Mirecka - Loryś”.

Po powrocie do Polski brała udział w licznych konferencjach i spotkaniach patriotycznych. Została uhonorowana wieloma wysokimi odznaczeniami państwowymi m.in.: Krzyżem Zasługi, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Jest również „Honorowym Obywatelą Stalowej Woli”.